

JACEK KRYSZEK*

ODDZIAŁYWANIA POZYTYWNE I NEGATYWNE W PROCEDURZE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

POSITIVE AND NEGATIVE IMPACTS IN THE ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT (EIA) PROCEDURE

<http://dx.doi.org/10.12775/PPOS.2021.002>

STRESZCZENIE

W pracy poddano analizie oddziaływania negatywne i pozytywne, które mogą się ujawnić podczas oceny oddziaływania na środowisko. Identyfikacja oddziaływań negatywnych jest wymagana zarówno bezpośrednio przez zapisy ustawowe, jak i ze względu na cele i zadania, jakie postawiono przed procedurą oceny oddziaływania na środowisko. Oddziaływania pozytywne wymagane są tylko podczas strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i stanowią obowiązkowy element prognozy oddziaływania na środowisko. Podczas oceny od-

---

* Dr inż., Instytut Chemii Ogólnej i Ekologicznej Politechniki Łódzkiej;
ORCID: 0000-0002-7251-9675.

1/2021

działywania przedsięwzięcia na środowisko oraz na obszary Natura 2000 nie ma obowiązku analizy oddziaływań pozytywnych.

Słowa kluczowe

Ocena oddziaływania na środowisko; oddziaływania negatywne; oddziaływania pozytywne.

ABSTRACT

The work analyses the negative and positive impacts that may appear during the environmental impact assessment. Identification of negative impacts is required both directly by statutory provisions as well as by objectives and tasks that were set before the environmental impact assessment procedure. Positive impacts are required only during the strategic environmental impact assessment and are a mandatory element of the SEA report. When assessing the impact of a project on the environment and Natura 2000 sites, there is no obligation to analyse the positive impacts.

Keywords

Environmental impact assessment; negative impacts; positive impacts.

1. WSTĘP

Procedurę oceny oddziaływania na środowisko reguluje w Polsce ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹. Jednym z jej głównych zadań jest ustalenie zasad i trybu przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko, które mają wyeliminować lub zmniejszyć do możliwie niskiego poziomu oddziaływania na środowisko powstające w wyniku realizacji, użytkowania bądź likwidacji dopiero planowanych lub znacząco modernizowanych przedsięwzięć. Tym samym procedura oceny oddziaływania na środowisko jest środkiem realizacji zasad:

---

¹ Tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.; dalej cyt.: UOOŚ.

kompleksowości ochrony środowiska, zapobiegania i przezorności, które zostały wprowadzone przez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska². W myśl art. 5 UPOŚ zasada kompleksowości ochrony środowiska wymaga, aby ochrona jednego lub kilku elementów przyrodniczych była realizowana z uwzględnieniem ochrony pozostałych elementów. Zasada zapobiegania (zwana też zasadą prewencji) określa, że ten, kto podejmuje działalność mogącą negatywnie oddziaływać na środowisko, jest obowiązany do zapobiegania temu oddziaływaniu (art. 6 ust. 1 UPOŚ), a zasada przezorności (art. 6 ust. 2 UPOŚ) nakłada obowiązek na podejmującego działalność, której negatywne oddziaływanie nie jest jeszcze w pełni rozpoznane, aby kierując się przezornością, podjął wszelkie możliwe środki zapobiegawcze.

Celem artykułu jest analiza konieczności identyfikacji oddziaływań negatywnych i pozytywnych w ocenie oddziaływania na środowisko. Analiza ta prowadzona jest z wykorzystaniem metody dogmatyczno-prawnej i obejmuje swym zakresem akty normatywne, orzecznictwo i poglądy doktryny.

2. RODZAJE ODDZIAŁYWAŃ

Podstawowym zadaniem w procedurze oceny oddziaływania jest zidentyfikowanie oddziaływań, które mogą się ujawnić w związku z realizacją planowanego przedsięwzięcia. Ustawa z 2008 r. wymienia jako możliwe oddziaływania: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne oraz negatywne. W literaturze wprowadzono też inne możliwe typy oddziaływań. Jan Gronowicz i Teresa Kubiak uznali, że oddziaływania mogą być sklasyfikowane pod kątem ich odwracalności, i wyróżnili oddziaływania odwracalne i nieodwracalne³. Od-

---

² Tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.; dalej cyt.: UPOŚ.

³ J. Gronowicz, T. Kubiak, *Zastosowanie procedury oceny oddziaływania na środowisko w procesie projektowania stacji demontażu samochodów wycofanych z eksploatacji*, „Problemy Eksploatacji” 2009, Nr 1, s. 93–107.

działania zostały również podzielone w zależności od skali oddziaływania – wyróżniono więc oddziaływania lokalne, regionalne, krajowe i transgraniczne⁴. Oceniając miejsce powstania oddziaływania na środowisko, Jacek Krystek wprowadził pojęcie oddziaływania przeniesionego⁵, przez które należy rozumieć oddziaływanie powstające w innym miejscu niż planowana lokalizacja przedsięwzięcia. Dzieje się tak np. w przypadku wykorzystywania energii elektrycznej. W miejscu jej wykorzystywania nie obserwuje się raczej wpływu na środowisko, natomiast główne oddziaływanie zostało przeniesione do elektrowni, która wytwarza prąd elektryczny. Jak wskazuje Keren G. Raiter ze współpracownikami, istnieją również oddziaływania enigmatyczne⁶. Są one na tyle małe, że trudno je ocenić stosowanymi powszechnie metodami. Jeżeli nie można ich w prosty sposób zidentyfikować, to niemożliwe staje się tym samym zapobieganie ich oddziaływaniu. Z kolei Jadwiga Król-Korczak, odwołując się do oddziaływań negatywnych i pozytywnych, wyróżniła także oddziaływania zmienne⁷. Są to takie oddziaływania, które w niektórych przypadkach są korzystne, a w innych mniej korzystne, lecz takie, które się nie kompensują, ale mają zawsze oddziaływania negatywne lub pozytywne, czyli nie mogą zostać zakwalifikowane do oddziaływań obojętnych.

Niniejszy artykuł ogranicza się głównie do analizy oddziaływań negatywnych i pozytywnych. Szersze omówienie oddziaływań na środowisko znajduje się w wielu opracowaniach dotyczących procedury oceny oddziaływania na środowisko⁸,

---

⁴ Nord Stream (2009), *Raport Espoo. Rozdział 07. Ocena oddziaływania na środowisko. Metodyka*, <https://www.nord-stream.com/download/document/77/?language=pl>.

⁵ J. Krystek, *Rodzaje oddziaływań na środowisko*, „Przegląd Komunalny” 2019, Nr 1(328), s. 18–19.

⁶ K. G. Raiter, H. P. Possingham, S. M. Prober, R. J. Hobbs, *Under the radar: mitigating enigmatic ecological impacts*, „Trends in Ecology & Evolution” 2014, Nr 29(11), s. 635–644.

⁷ J. Król-Korczak, *Wpływ eksploatacji kruszyw naturalnych na środowisko przyrodnicze*, „Górnictwo i Geoinżynieria” 2005, Nr 29(4), s. 73–82.

⁸ J. Bohatkiewicz i in., *Podręcznik dobrych praktyk wykonywania opracowań środowiskowych dla dróg krajowych*, Kraków 2008, s. 46–53; *Ocena oddziaływania na środowisko i monitoring przyrodniczy. Poradnik metodyczny*,

w tym w wydanej ostatnio monografii o ocenach oddziaływania, w której omówiono wiele elementów tej procedury od strony technicznej i warsztatowej⁹.

3. WARTOŚCIOWANIE ODDZIAŁYWAŃ POZYTYWNYCH I NEGATYWNYCH

Ważnym elementem oceny oddziaływań jest również ich intensywność, czyli natężenie, z jakim wpływają na środowisko. Oczywiście mogą to być wspomniane już oddziaływania enigmatyczne, częściej jednak mogą one mieć znaczącą wartość. Zwykle nie stosuje się specjalnych określeń do nazywania intensywności oddziaływania. Wyjątkiem jest podział na oddziaływania znaczące i nieznaczące. Oddziaływania znaczące to te, które powinny zostać uwzględnione w ocenie oddziaływania i względem których należy podjąć działania zapobiegawcze. Po zidentyfikowaniu oddziaływań często dokonuje się ich oceny ilościowej. Takie postępowanie pozwala na różnicowanie wariantów realizacji, eksploatacji lub likwidacji planowanego przedsięwzięcia, co umożliwia wybór najkorzystniejszego dla środowiska wariantu. Jest to również jeden z wymaganych elementów procedury oceny oddziaływania. Zaproponowano różne metody wartościowania oddziaływań pozytywnych i negatywnych.

Oceniając siłę oddziaływań pozytywnych i negatywnych, Jadwiga Król-Korczak wprowadziła skalę: bardzo silne, silne, przeciętne i słabe¹⁰. Jednocześnie wprowadziła możliwość różnicowania oddziaływań: z przewagą pozytywnych, z przewagą negatywnych oraz zróżnicowanych. W swojej ocenie wpływu eksploatacji kruszyw naturalnych na środowisko przyrodnicze

---

pod red. E. Biesiadki, J. J. Nowakowskiego, UWM w Olsztynie, Olsztyn 2013; M. Bar, J. Jendrośka, W. Lenart, *Ocena oddziaływania na środowisko w inwestycji budowlanej. Procedura prawna i sporządzanie raportów w procesie inwestycyjnym*, Warszawa 2011.

⁹ J. Krystek, *Ocena oddziaływania na środowisko. Teoria i praktyka*, Warszawa 2020, s. 217–223.

¹⁰ Ibidem.

stwierdziła, że badany przez nią typ działalności oddziałuje na ogólną jakość krajobrazu (wizualno-estetyczną) przeważająco negatywnie w sposób silny. Taki sposób różnicowania oddziaływań jest dość trudny do praktycznego stosowania i raczej niepotrzebnie komplikuje ocenę niektórych oddziaływań.

Do oceny wpływu na zabytki wprowadzono skalę dziewięciostopniową, która wartościuje wpływ od bardzo korzystnego, przez umiarkowanie korzystny, nieznacznie korzystny, nieistotnie korzystny, do obojętnego¹¹. Wpływy negatywne zdefiniowano, wraz z ich wzrostem, od: nieistotnie szkodliwego, nieznacznie szkodliwego, umiarkowanie szkodliwego, do bardzo szkodliwego.

Christopher M. R. Pastakia i Arne Jensen w swojej matrycy szybkiej oceny oddziaływania na środowisko wprowadzili 11 poziomów oddziaływania, którym przypisali symbole oraz punktację. Ta ostatnia posłużyła później do wyznaczenia ostatecznej oceny wpływu na środowisko ocenianego przedsięwzięcia¹². Poziomy określili jako:

- +E główne pozytywne zmiany/wpływy
- +D znaczące pozytywne zmiany/wpływy
- +C umiarkowane pozytywne zmiany/wpływy
- +B pozytywne zmiany/wpływy
- +A nieznaczne pozytywne zmiany/wpływy
- N brak zmian/status quo/nie dotyczy
- A nieznaczne negatywne zmiany/wpływy
- B negatywne zmiany/wpływy
- C umiarkowane negatywne zmiany/wpływy
- D znaczące negatywne zmiany/wpływy
- E główne negatywne zmiany/wpływy

¹¹ *Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties*, ICOMOS, UNESCO World Heritage 2010, s. 9; w literaturze polskiej powtórzona w: T. Bolek, *Ocena oddziaływania na dziedzictwo przemysłowe w procesie inwestycyjnym – zarys procedury*, „Studia Ekonomiczne” 2014, Nr 177, s. 21–39.

¹² C. M. R. Pastakia, A. Jensen, *The rapid impact assessment matrix (RIAM) for EIA*, „Environmental Impact Assessment Review” 1998, Nr 18(5), s. 461–482.

Powyższą punktację stosuje się w macyry szybkiej oceny oddziaływania na środowisko, którą wykorzystano w praktyce do oceny: zarządzania zasobami wodnymi w Ghanie¹³, instalacji odsalania w Iranie¹⁴ czy gospodarki odpadami w parku przemysłowym¹⁵.

4. OBOWIĄZEK OCENY ODDZIAŁYWAŃ POZYTYWNYCH I NEGATYWNYCH

Analizując literalne brzmienie UOOŚ, należy stwierdzić, że w wielu miejscach nakłada ona obowiązek oddziaływań negatywnych, zarówno podczas oceny planów, programów, polityk i strategii (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko), jak i podczas analizy oceny oddziaływania przedsięwzięć. Oddziaływania pozytywne w tej ustawie wymienione są tylko raz w kontekście zawartości prognozy oddziaływania na środowisko, odnoszącej się do ocen strategicznych (art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e UOOŚ). Ustawa nie odnosi się do ewentualnych oddziaływań pozytywnych mogących się ujawnić podczas realizacji, eksploatacji lub likwidacji planowanego przedsięwzięcia. Pojawia się więc pytanie, czy raport oceny oddziaływania na środowisko musi zawierać analizę oddziaływań pozytywnych, czy też ten element nie jest obowiązkowy. W udzieleniu odpowiedzi na to pytanie może pomóc analiza celowościowa UOOŚ.

Nie ulega wątpliwości, że UOOŚ ma realizować w praktyce trzy zasady ochrony środowiska, tj. kompleksowości ochrony

---

¹³ K. Kankam-Yeboah, E. B. Asare, P. Gyau-Boakye, M. Nishigaki, *Rapid Impact Assessment Matrix (RIAM) – An analytical tool in the prioritization of water resources management problems in Ghana*, „Journal of the Faculty of Environmental Science and Technology” 2005, Nr 10(1), s. 75–81.

¹⁴ A. Padash, *Modeling of environmental impact assessment based on RIAM and TOPSIS for desalination and operating units*, „Environmental Energy and Economic Research” 2017, Nr 1(1), s. 75–88.

¹⁵ A. A. Shayesteh, O. Koohshekan, F. Khadivpour, M. Kian, R. Gha-seemzadeh, M. Pazoki, *Industrial waste management using the rapid impact assessment matrix method for an industrial park*, „Global Journal of Environmental Science and Management” 2020, Nr 6(2), s. 261–274.

środowiska, zapobiegania i przezorności, więc główne cele tej ustawy nakierowane są na oddziaływania negatywne. Dotyczy to zarówno identyfikacji takich oddziaływań, jak i podejmowania działań zapobiegających tym negatywnym oddziaływaniom. Ustawa UOOŚ wprowadza również legalną definicję znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 (art. 3 ust. 1 pkt 17 UOOŚ), przez który rozumie się oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 bądź jego powiązania z innymi obszarami.

Raport oceny oddziaływania, zgodnie z UOOŚ, musi zawierać opis przewidywanych działań mających na celu unikanie, zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody¹⁶, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000, oraz ciągłość łączących je korytarzy ekologicznych, wraz z oceną ich skuteczności odpowiednio na etapach realizacji, eksploatacji, użytkowania lub likwidacji przedsięwzięcia (art. 66 ust. 1 pkt 9 UOOŚ). Podobny obowiązek określenia założeń do ratowniczych badań zidentyfikowanych zabytków nałożony został w odniesieniu do dróg będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (art. 66 ust. 1 pkt 10 UOOŚ). Jest zrozumiałe, że najpierw te negatywne oddziaływania muszą zostać zidentyfikowane, a więc należy je obowiązkowo oceniać.

Wcześniejsza identyfikacja oddziaływań jest konieczna również z punktu widzenia organu właściwego do wydania decyzji środowiskowej. Pozwala na bowiem na uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia z ministrem właściwym do spraw środowiska w zakresie istnienia rozwiązań alternatywnych re-

---

¹⁶ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 ze zm.

alizacji przedsięwzięcia oraz przewidywanych działań mających na celu kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze parku narodowego – w przypadku inwestycji liniowych celu publicznego w ich części przebiegającej przez obszar parku narodowego lub w przypadku inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej o nieliniowym charakterze realizowanych na obszarze parku narodowego (art. 77 ust. 1 pkt 1a UOOŚ), jak i na uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w zakresie istnienia rozwiązań alternatywnych realizacji przedsięwzięcia oraz przewidywanych działań mających na celu kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze rezerwatu przyrody – w przypadku inwestycji liniowych celu publicznego w ich części przebiegającej przez obszar rezerwatu przyrody lub w przypadku inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej o nieliniowym charakterze realizowanych na obszarze rezerwatu przyrody (art. 77 ust. 1 pkt 1b UOOŚ). W przypadku istnienia negatywnego oddziaływania na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych opisanych w art. 56, art. 57, art. 59 i art. 61 ustawy Prawo wodne¹⁷ organ właściwy w sprawach ocen wodnoprawnych ma obowiązek odmowy uzgodnienia realizacji przedsięwzięcia, jeżeli nie zostaną spełnione warunki, o których mowa w art. 68 pkt 1, 3 i 4 UPW. Problem znaczących oddziaływań pojawia się również w UOOŚ w odniesieniu do procedury ponownej oceny oddziaływania, jak i oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 (art. 90 ust. 1a, art. 90 ust. 1b, art. 98 ust. 2 pkt 1 i 2, art. 98 ust. 3, art. 101 ust. 4 UOOŚ). W pewnych przypadkach organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdy występują znaczące negatywne oddziaływania, ma wręcz obowiązek odmowy wydania tej decyzji. Brak realizacji działań służących zapobieganiu, ograniczaniu i kompensacji znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000, określonych w wydanych wcześniej decyzjach, podczas realizacji, eksploatacji lub

---

¹⁷ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 624 ze zm.; dalej cyt.: UPW.

likwidacji przedsięwzięcia jest też jednym z trzech przypadków, które zagrożone są karą administracyjną w wysokości od 5 000 do 1 000 000 zł. Również UPOŚ zawiera wielokrotne odwołanie do negatywnych oddziaływań na środowisko, a ani razu nie odnosi się do pozytywnego oddziaływania na środowisko.

Odniesienia do zagadnień związanych z negatywnymi oddziaływaniami na środowisko można też spotkać w orzecznictwie sądów administracyjnych. Naczelny Sąd Administracyjny w jednym z orzeczeń uznał np., że „ustalenie, czy wystąpiło znaczące zwiększenie negatywnego oddziaływania na środowisko, powinno sprowadzać się do sprawdzenia, czy doszło do negatywnego oddziaływania w dużym stopniu, przekraczającym przeciętną miarę korzystania ze środowiska jako całości”¹⁸. W innym orzeczeniu NSA odniósł się do oddziaływań na obszary Natura 2000, stwierdzając, że „nie wszystkie negatywne oddziaływania będą uniemożliwiały realizację przedsięwzięcia, ale tylko te, których skala oddziaływania będzie uznana za znaczącą. Dodatkowo podnieść wypada, że zawarte w wyżej wymienionej normie sformułowanie »znaczące negatywne oddziaływanie« jako nieostre sprawia, że w każdej sytuacji dokonywania takiej oceny organ administracji prowadzący postępowanie powinien precyzyjnie wskazać te przesłanki”¹⁹. Jednym z podstawowych celów oceny oddziaływania na środowisko ma być identyfikacja oddziaływań planowanych przedsięwzięć. Z tego względu, zdaniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy, niewystarczające jest wymienienie w raporcie oceny oddziaływania rodzajów urządzeń technicznych i ich zakresu i charakterystyki ich działania, należy również dokonać analizy skutków oddziaływania na środowisko²⁰. Analizując rolę wariantowania w ocenie oddziaływania na środowisko, NSA odwołał się do zasady prewencji²¹. Zdaniem tego sądu „zasada prewencji w ocenie oddziaływania na środowisko wymaga od inwestora stosowania

¹⁸ Wyrok NSA z dnia 2 sierpnia 2018 r., sygn. II OSK 55/18, CBOSA.

¹⁹ Wyrok NSA z dnia 10 marca 2011 r., sygn. II OSK 2561/10, CBOSA.

²⁰ Wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 2 listopada 2016 r., sygn. II SA/Bd 511/16, CBOSA.

²¹ Wyrok NSA z dnia 1 sierpnia 2017 r., sygn. II OSK 2943/15, CBOSA.

odpowiednich rozwiązań technicznych i technologicznych, które powinny znaleźć się w opisie wariantów. Tym samym, oceniając warianty realizacji przedsięwzięcia, organ powinien dążyć do przeciwdziałania negatywnym oddziaływaniom przedsięwzięcia w celu stopniowej ich eliminacji oraz ograniczania zakresu ich skutków teraz i w przyszłości. Zapobieganie negatywnym oddziaływaniom poprzez wybór właściwego wariantu wykonania przedsięwzięcia wymaga od organu oceniającego raport nie tylko wiedzy statycznej dotyczącej tego, co jest, ale również wiedzy niejako dynamicznej, dotyczącej tego, co nastąpi w przypadku realizacji przedsięwzięcia zgodnie z danym wariantem”. W kolejnej sprawie NSA, także powołując się na zasadę prewencji, uznał, że organ prowadzący postępowanie, oceniając warianty realizacji przedsięwzięcia, „powinien dążyć do przeciwdziałania oddziaływaniom w celu stopniowej ich eliminacji oraz ograniczania zakresu ich skutków teraz i w przyszłości”²². Jest oczywiste, że sąd ten miał na myśli oddziaływania negatywne, gdyby bowiem dotyczyło to oddziaływań pozytywnych, to byłoby to sprzeczne z ideą procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Oprócz analizy oddziaływań negatywnych sądy administracyjne częściej zajmowały się oddziaływaniami skumulowanymi²³ czy znaczącymi²⁴.

5. PODSUMOWANIE

Obowiązek analizy oddziaływań negatywnych jest bardzo wyraźnie ustalony przez ustawodawcę zarówno w UOOŚ, jak i UPOŚ. Inaczej natomiast traktowane są oddziaływania pozytywne, które wymagane są tylko podczas strategicznej oceny oddziaływania. Nie są one wymagane podczas oceny oddziaływania przedsięwzięć. W artykule przeanalizowano, czy jest to przeoczenie ustawodawcy, czy działanie zamierzone. Autor uznał, że najpewniej jest to działanie celowe. Dodatkowo

---

²² Wyrok NSA z dnia 1 sierpnia 2017 r., sygn. II OSK 3042/15, CBOSA.

²³ Wyrok NSA z dnia 4 października 2017 r., sygn. II OSK 598/16, CBOSA.

²⁴ Wyrok NSA z dnia 24 stycznia 2020 r., sygn. II OSK 3964/19, CBOSA.

przyjmuje on, że taki sposób rozumowania jest poprawny, gdyż w wielu przypadkach bardzo trudno byłoby znaleźć pozytywne oddziaływanie na środowisko planowanych przedsięwzięć.

Analizując oddziaływanie na środowisko zapór i zbiorników wodnych, Q. G. Wang i współpracownicy²⁵ doszli do przekonania, że analiza pozytywnych i negatywnych oddziaływań pozwala na wybór wariantów, które będą maksymalizowały oddziaływania pozytywne i zmniejszyły oddziaływania negatywne. Znaczenie analizy pozytywnych oddziaływań na środowisko podczas oceny na środowisko oddziaływania dróg widzą również Alicja Morawska i Jan Żelazo²⁶ oraz Janusz Bohatkiewicz²⁷. Z kolei Marcin Pchałek i Michał Behnke zauważają, że procedura oceny oddziaływania na środowisko obejmuje swoim zakresem przede wszystkim znaczące oddziaływania o wysokim negatywnym natężeniu, ponieważ tylko takie oddziaływania powinny być eliminowane w trakcie wyboru najkorzystniejszego wariantu realizacji przedsięwzięcia²⁸.

Oddziaływania pozytywne wymagane są tylko podczas strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i stanowią obowiązkowy element prognozy oddziaływania na środowisko. Podczas oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz na obszary Natura 2000 nie ma obowiązku analizy oddziaływań pozytywnych. Nie znaczy to jednak, że takich oddziaływań nie można analizować. Autor jest zdania, że takie oddziaływania powinny być uwzględniane (jeżeli stwierdzi się możliwość ich występowania) podczas analizy możliwych wariantów analizowanego przedsięwzięcia. Pozwoli to na wybór najkorzystniejszych środowiskowo rozwiązań. Również słuszny jest brak obowiązku analizy oddziaływań pozytywnych, gdyż przy niektórych przed-

---

²⁵ Q. G. Wang, Y. H. Du, Y. Su, K. Q. Chen, *Environmental impact post-assessment of dam and reservoir projects: A review*, „Procedia Environmental Sciences” 2012, Nr 13, s. 1439–1443.

²⁶ A. Morawska, J. Żelazo, *Oddziaływanie dróg na środowisko i rola postępowania w sprawie OOS na przykładzie planowanej drogi krajowej*, „Przegląd Naukowy Inżynieria i Kształtowanie Środowiska” 2008, Nr 4(42), s. 95–109.

²⁷ J. Bohatkiewicz i in., op. cit., s. 46–53.

²⁸ M. Pchałek, M. Behnke, *Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w prawie polskim i UE*, Warszawa 2009, s. 22–23.

siewzięciach bardzo trudno byłoby wypełnić obowiązek identyfikacji i analizy oddziaływań pozytywnych.

BIBLIOGRAFIA

- Bar M., Jendrośka J., Lenart W., *Ocena oddziaływania na środowisko w inwestycji budowlanej. Procedura prawna i sporządzanie raportów w procesie inwestycyjnym*, Warszawa 2011.
- Bohatkiewicz J. i in., *Podręcznik dobrych praktyk wykonywania opracowań środowiskowych dla dróg krajowych*, Kraków 2008.
- Bolek T., *Ocena oddziaływania na dziedzictwo przemysłowe w procesie inwestycyjnym – zarys procedury*, „Studia Ekonomiczne” 2014, Nr 177, s. 21–39.
- Gronowicz J., Kubiak T., *Zastosowanie procedury oceny oddziaływania na środowisko w procesie projektowania stacji demontażu samochodów wycofanych z eksploatacji*, „Problemy Eksploatacji” 2009, Nr 1, s. 93–107.
- Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties*. ICOMOS, UNESCO World Heritage 2010.
- Kankam-Yeboah K., Asare E. B., Gyau-Boakye P., Nishigaki M., *Rapid Impact Assessment Matrix (RIAM) – An analytical tool in the prioritization of water resources management problems in Ghana*, „Journal of the Faculty of Environmental Science and Technology” 2005, Nr 10(1), s. 75–81.
- Król-Korczak J., *Wpływ eksploatacji kruszyw naturalnych na środowisko przyrodnicze*, „Górnictwo i Geoinżynieria” 2005, Nr 29(4), s. 73–82.
- Krystek J., *Ocena oddziaływania na środowisko. Teoria i praktyka*, Warszawa 2020.
- Krystek J., *Rodzaje oddziaływań na środowisko*, „Przegląd Komunalny” 2019, Nr 1(328), s. 18–19.
- Morawska A., Żelazo J., *Oddziaływanie dróg na środowisko i rola postępowania w sprawie OOS na przykładzie planowanej drogi krajowej*, „Przegląd Naukowy Inżynieria i Kształtowanie Środowiska” 2008, Nr 4(42), s. 95–109.
- Nord Stream (2009), *Raport Espoo. Rozdział 07. Ocena oddziaływania na środowisko. Metodyka. Ocena oddziaływania na środowisko i monitoring przyrodniczy. Poradnik metodyczny*, pod red. E. Biesiadki, J. J. Nowakowskiego, UWM w Olsztynie, Olsztyn 2013.

- Padash A., *Modeling of environmental impact assessment based on RIAM and TOPSIS for desalination and operating units*, „Environmental Energy and Economic Research” 2017, Nr 1(1), s. 75–88.
- Pastakia C. M. R., Jensen A., *The rapid impact assessment matrix (RIAM) for EIA*, „Environmental Impact Assessment Review” 1998, Nr 18(5), s. 461–482.
- Pchałek M., Behnke M., *Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w prawie polskim i UE*, Warszawa 2009.
- Raiter K. G., Possingham H. P., Prober S. M., Hobbs R. J., *Under the radar: mitigating enigmatic ecological impacts*, „Trends in Ecology & Evolution” 2014, Nr 29(11), s. 635–644.
- Shayesteh A. A., Koohshekan O., Khadivpour F., Kian M., Ghaseemzadeh R., Pazoki M., *Industrial waste management using the rapid impact assessment matrix method for an industrial park*, „Global Journal of Environmental Science and Management” 2020, Nr 6(2), s. 261–274.
- Wang Q. G., Du Y. H., Su Y., Chen K. Q., *Environmental impact post-assessment of dam and reservoir projects: A review*, „Procedia Environmental Sciences” 2012, Nr 13, s. 1439–1443.

Kontakt e-mail:

jacek.krystek@p.lodz.pl

